

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

MEMÒRIA TECNICA DE L'ACTUACIÓ – ADEQUACIÓ DE LA SAGRISTIA DE SANTA MARIA COM A NOU PUNT D'INFORMACIÓ. EDIFICI MÚDEJAR

1.- SITUACIÓ - ANTECEDENTS URBANÍSTICS I PATRIMONIALS

L'Edifici Mudèjar Renaixentista es troba situat al Terme Municipal de Balaguer, a uns 200m De la Plaça Mercadal, i 25 km de Lleida ciutat.

La construcció s'ubica annexada a l'Església de Santa Maria, al costat dret del Riu Segre. Aquesta edificació es troba separada del riu pel Casc Antic de la ciutat, també cal destacar la muralla àrab que limitava la ciutat durant el segle .IX-XI.

L'Església de Santa Maria es declarada Patrimoni Arquitectònic. Data del s.XIV-XV, XVI-XVII. L'església va ser construïda de pedra picada i es compon d'una sola i elevadíssima nau, amb un gran absis orientada al Nord-est. El seu interior mesura seixanta-dos metres de llargada, vint-i-cinc d'amplada i vint-i-tres d'altura. El campanar té trenta set mestres, i de planta poligonal de quatre cossos, a mig campanar hi ha un rellotge i a la part superior un mirador. Junt a l'església de Santa Maria hi ha la Sagristia, la seva estructura arquitectònica no correspon amb l'arc gòtic de l'església, es de construcció posterior.

En data 27 de desembre de 1983, del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya (D.O.G.C 27/12/1983), declara Conjunt historicoartístic de caràcter nacional l'Església de Santa Maria de Balaguer (la Noguera) i es defineix un entorn de protecció de la pròpia construcció, que ve definit com un quadrilàter amb les cares paral·leles als murs de tancament. Pel que fa l'entorn que envolta i complementa l'església, queda exclòs de protecció.

Aquesta qualificació de Bé Cultural d'Interès Nacional queda recollida en el planejament vigent al terme Municipal de Balaguer, que en el Títol III Protecció del Patrimoni, en l'article 145 de les Normes Subsidiàries, el qualifica com a BCIN-M1, regula la intervenció i protecció en aquest tipus de monuments.

Tanmateix l'edifici annex a l'Església de Santa Maria de Balaguer està declarat com a J-26 "Jaciments arqueològics"; i la Sagristia de l'església de Santa Maria està qualificada com a BCIL-A4 (Qualificació urbanística: Sistema d'Equipaments, clau E)

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

2.- ESTAT ANTERIOR A LES OBRES

Paviments

Entre la planta baixa de l'edifici i la cota d'accés, des de l'exterior, hi havia un desnivell aproximat de 86 cm, que es salvava amb una rampa de formigó.

El paviment de la planta baixa es de pedra natural de gres de 60 x 30 cm.. Entre les dues sales de la planta baixa existeix una diferència de cota de 35 cm els quals es salva mitjançant escales de pedra com el mateix mur.

Tant la planta primera com la planta segona actualment estan pavimentades amb rajola de gres extruït sense polir i antilliscant, tot i que en la proposta que es va preveure l'any 1997, duta a terme per l'Escola Taller de Balaguer, era amb paviment de parquet, col·locat sobre llatas de fusta de 25 x 50 cm i col·locades cada 30 cm.

Instal·lacions

L'Escola Taller de Balaguer va dur a terme grans tasques entre les quals es trobava fer diferents partides de revestiment, acabats i serralleria, quedant pendent part de restauració interior així com les instal·lacions elèctriques de gairebé tot l'edifici.

En la planta baixa, annexada al costat de la porta de l'accés des de el carrer, es troba l'armari de comptadors. Inicialment tant a la planta primera com a sota coberta, s'observava que diferents deficiències en quan a instal·lacions, com per exemple: punts de llum sense instal·lar; falta d'instal·lació de diferents mecanismes, interruptors... així com la protecció de totes les caixes de registres pel correcte funcionament de l'edifici.

3.- OBJECTE DE LA PROPOSTA DE INTERVENCIÓ

L'objecte de la proposta era l'adequació de la planta baixa, excloent la sagristia, com a espai de recepció de l'Església de Santa Maria, Bé Cultural d'Interès Nacional en la categoria de monuments.

La proposta presentada contempla les obres necessàries per la configuració d'un espai d'informació, recepció i botiga del monument i les obres de pavimentació exterior fins connectar amb el paviment existent amb la rampa d'accés a l'edifici.

Es contempla també la finalització de les instal·lacions necessàries per aquest espai, així com la construcció d'una cambra higiènica adaptada que doni servei amb aquest espai i al monument.

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

4.- DESCRIPCIÓ DE LES OBRES REALITZADES

El paviment inicial presentava certs problemes tant per la mobilitat dels vianants com pel drenatge de la superfície en cas de pluges ja que el paviment continu finalitzava a l'alçada de l'accés lateral al cementiri pel costat de la tanca del jardí, annex a l'edifici mudèjar, i en la resta únicament estaven pavimentades les franges que son projecció dels contraforts. El projecte contempla la connexió del paviment existent fins a la rampa d'accés a l'edifici, pavimentant tota l'amplada del vial fins el paviment del primer contrafort.

1.-Treballs realitzats fins a la última justificació:

Es va realitzar el moviment de terra pertinent que consistia en executar una excavació, de la caixa del paviment, un piconatge del terreny, i una rasa de per tal d'albergar-hi una canal per poder evacuar l'aigua en cas de pluja. D'acord als paviments existents de l'entorn es va urbanitzar mitjançant un paviment de llambordins granítics de 10x6x10 cm sobre un llit de sorra.

Simultàniament als treballs de l'exterior s'ha procedit a l'adequació interior de la planta baixa de l'edifici. Els treballs realitzats són:

- Buidat del material que durant anys s'ha emmagatzemat en la sala, així com, a desmuntar una cortina separadora de la planta baixa.
- Col·locació d'un tancament de vidre trempat per habilitar un espai de recepció - botiga del monument, al qual s'accedirà mitjançant una porta batent de 90 cm de pas lliure.
- Execució i reparació prèvia de les regates o instal·lacions que siguin necessàries.
- Reparació amb morter de ciment i pintat de tots els paraments que no eren de pedra, tant verticals com horitzontals.
- Finalització de la instal·lació elèctrica de la planta baixa per un correcte funcionament (Quadre elèctric, punts de treball, línia d'alimentació de calefactores, Veu i dades, il·luminació i llums d'emergència)
- Subministrament d'un calefactor per tal de garantir la confortabilitat dels usuaris.
- Habilitació de l'enllumenat de la planta primera per tal de poder utilitzar els serveis higiènics existents en aquesta planta.

2.- Treballs realitzats a posteriori

- Instal·lació de les lluminàries
- Adequació de la planta baixa de l'edifici annex a Santa Maria com a nou punt d'informació de la ciutat.
- S'adequa les dues cambres higièniques de la planta superior, però finalment es descarta la possibilitat d'ubicar-hi un elevador atès que l'edifici està inclòs dins del patrimoni arqueològic de Catalunya i la morfologia del mateix feia complicada la seva ubicació.

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

5.- IMPLEMENTACIÓ DE LA MUSEOGRAFIA DIVULGATIVA DEL NOU PUNT D'INFORMACIÓ TURÍSTICA DE L'ESGLÉSIA DE SANTA MARIA DE BALAGUER

L'obertura del nou punt d'informació turística de l'església de Santa Maria de Balaguer ha comportat també la producció d'una museografia divulgativa en quatre idiomes: català, castellà, francès i anglès. Per tal de fer-la més accessible s'ha optat per la producció d'un vídeo de grans dimensions que permetés, a través de les locucions,

l'accessibilitat a la informació del públic turista invident o amb la capacitat visual reduïda.

S'ha instal·lat al punt d'informació una pantalla de Hitachi de 65" Ultra high definition 4k i de led amb definició de 3840 x 2160.

En aquesta pantalla es projecta el vídeo produït per l'Ajuntament de Balaguer que introdueix el visitant en l'època gòtica a Balaguer i els seus monuments, el major exponent dels quals és l'església de santa Maria la Major, a la qual està annexat l'edifici on s'ha ubicat el nou punt d'informació i des d'on s'inicia la visita a aquest monument.

El guió del vídeo ha estat escrit pels tècnics del Museu de la Noguera, corregit i traduït al castellà, francès i anglès pel traductor Carles Miró. Les imatges i el muntatge han estat produïdes per Balaguer TV i les locucions gravades per l'empresa Mediapro 3.14 S.L.

El resultat és un atractiu vídeo de 3' de duració que introdueix el visitant en l'època baix medieval a la ciutat de Balaguer i el convida a través d'imatges suggerents a visitar l'església de santa Maria la Major, a fixar-se en els detalls imperceptibles en una visita ordinària, com les decoracions de les claus de les voltes estrellades a les que s'ha accedit a través del vol d'un drone, i també a visitar la resta de monuments de la ciutat, com les muralles i portals, o els recorreguts pel centre històric de Balaguer.

Tanmateix es va instal·lar mobiliari adequat per aquest tipus d'equipament, com seria una gran taula, un armari-revister per tal de poder-hi ubicar tots els llibres i fulletons per tal que estiguin a la vista de tothom així com un expositor. Per tal de fer-ho més acollidor es va restaurar un banc el qual es va ubicar annexat a una de les parets que no són de pedra.

6.- GRAU D'EXECUCIÓ DEL PROJECTE

Actualment les obres estan finalitzades i el punt d'informació està obert al públic. Cal indicar que en menys d'un any han passat per aquest punt més de 6.000 persones d'acord a les dades facilitades pel propi departament.

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

7.- RESULTATS OBTINGUTS

El fet que l'església de Santa Maria de Balaguer formi part del skyline i sigui molt evident des de qualsevol de les entrades de la ciutat l'ha convertit en un dels punts més atractius per l'arribada de turistes.

L'habilitació d'aquest espai com a punt d'informació, alhora que dignifica aquest espai històric, l'atorga en un ús fins ara inexistent, i adequat a la finalitat de posar en valor tots els elements turístics i patrimonials de la ciutat i a millorar l'accessibilitat turística i patrimonial a la Balaguer Medieval.

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

ESTAT ANTERIOR A LES OBRES

Estat inicial de la Planta Baixa de l'edifici Mudèjar

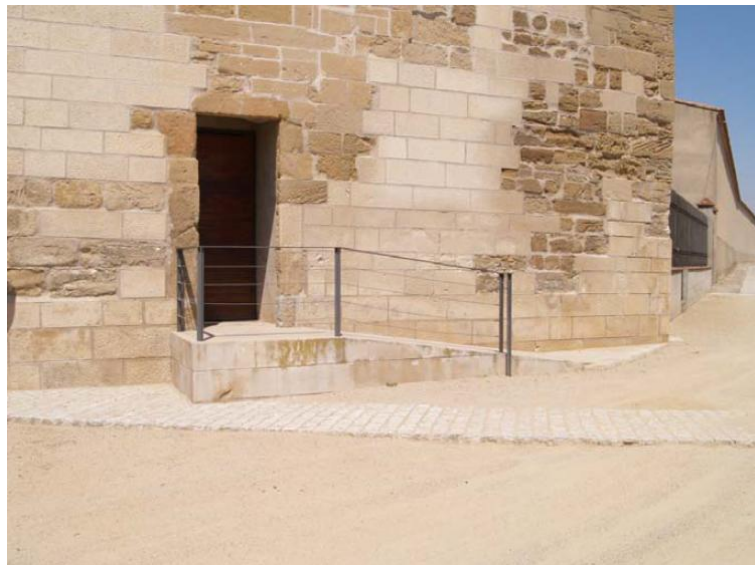
Estat inicial de la Planta Baixa de l'edifici Mudèjar

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

Estat inicial de la planta baixa i escales

Estat inicial de la zona exterior amb sauló

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

EXECUCIÓ DE LES OBRES FINS A L'ANTIGA JUSTIFICACIÓ

Procés d'execució de les obres exteriors

Procés d'execució de les obres exteriors

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

Procés d'execució d'obra de la zona interior

Realització del pas d'instal·lacions i mampara de vidre separadora

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

Finalització de la mampara de vidre trempat a l'espera del mobiliari

EXECUCIÓ DEL PUNT D'INFORMACIÓ DESPRÉS DE L'ÚLTIMA JUSTIFICACIÓ

Instal·lació del mobiliari interior necessari per l'obertura del punt d'informació

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

Instal·lació del mobiliari interior necessari per l'obertura del punt d'informació

Instal·lació del mobiliari interior necessari per l'obertura del punt d'informació

Ajuntament de Balaguer
OFICINA TÈCNICA MUNICIPAL

Cartell anunciador de les obres